

Ad spørgsmål a udtalte domstolen med 12 stemmer imod 2, at Den sydafrikanske Union fortsat er undergivet de internationale forpligtelser, der var fastsat i Folkeforbundspagtens art. 22 og i mandatvilkårene samt forpligtelsen til at viderebefordre petitioner fra områdets indbyggere, på en sådan måde at kontrollen skal udøves af De Forenede Nationer, til hvem de årlige beretninger og ansøgninger skal indgives, ligesom Den internationale Domstol træder i stedet for den tidligere faste mellemfolkelige domstol.

Ad spørgsmål b udtalte domstolen énstemigt, at bestemmelserne i kapitel XII i De Forenede Nationers pagt er anvendelige på Sydvestafrika i den forstand, at de indeholder et middel til at stille området under formynderskabssystemet.

Endvidere udtalte domstolen med 8 stemmer mod 6, at bestemmelserne i pagtens kapitel XII ikke pålægger Sydafrika en retlig forpligtelse til at stille området under formynderskabssystemet.

Ad spørgsmål c udtalte domstolen énstemigt, at Den sydafrikanske Union ikke på egen hånd er kompetent til at ændre Sydvestafrikas internationale status, og at kompetencen hertil kun tilkommer Den sydafrikanske Union og De Forenede Nationer i forening.

3. Spørgsmålets behandling i De Forenede Nationer.

A. Efter at Den internationale Domstol i 1950 havde afgivet resposum i sagen, nedsatte FN's 5. samling et særligt femmagtsudvalg, som fik til opgave at forhandle med Sydafrika angående forholdsregler til gennemførelse af de i Den internationale Domstols resposum indeholdte synspunkter.

Ved udvalgets forhandlinger med Den sydafrikanske Union opnåedes bl. a. enighed om, at en ny aftale burde erstatte den tidligere mandataftale, at Sydafrika under visse betingelser skulle fremlægge oplysninger om sin administration af Sydvestafrika, samt at der under en eller anden form burde etableres et tilsyn med Sydafrikas administration af området.

Forhandlingerne strandede imidlertid på, at Sydafrika nægtede at slutte den nye aftale med og acceptere et tilsyn udøvet

af De Forenede Nationer, hvor et stort flertal måtte påregnes at ville modsætte sig en fortsættelse af Sydafrikas politik. Fra sydafrikansk side ville man kun afslutte en ny aftale med den første verdenskrigs sejrende stormagter, Frankrig, USA og Storbritannien, som i sin tid havde tillagt Sydafrika kontrollen over området, og acceptere et tilsyn udøvet af Den internationale Domstol.

B. På FN's 8. samling, hvor 5-magtsudvalgets mandat udløb, blev det vedtaget at etablere et permanent Sydvestafrikaudvalg, der skulle fungere, indtil en aftale var indgået mellem FN og Sydafrika. Udvalget, der fik 7 medlemmer, blev i 1957 udvidet til 9. Danmark blev medlem af udvalget i 1957.

Udvalget fik til opgave så vidt muligt i overensstemmelse med den af mandatkommissionen under det tidligere mandatsystem fulgte fremgangsmåde at indhente og rapportere om sådanne oplysninger og dokumentation vedrørende Sydvestafrika, som måtte være tilgængelige, og at modtage petitioner fra området.

Sydafrika nægtede at samarbejde med udvalget og henviste til, at dette, i modsætning til Folkeforbundets mandatkommission, var sammensat af regeringsrepræsentanter, der i udøvelsen af et eventuelt tilsyn måtte formodes at ville lægge også politiske betragtninger til grund, medens mandatkommissionen var sammensat af uafhængige eksperter, der ikke tog uvedkommende hensyn.

C. Under indtryk af Sydafrikas afvisende holdning blev der på FN's 11. samling vedtaget en resolution, som anmodede Sydvestafrikaudvalget om at undersøge, hvilke retsskridt der står åbne for De Forenede Nationers medlemmer eller for de tidligere medlemmer af Folkeforbundet, enten individuelt eller i fællesskab, for at sikre, at Den sydafrikanske Union opfylder de forpligtelser, den har påtaget sig i medfør af mandatet over Sydvestafrika.

Udvalget kom i sin rapport til 12. samling til det resultat, at et medlem af De Forenede Nationer, som tillige var medlem af Folkeforbundet ved dets opløsning, vil kunne rejse sag mod Sydafrika ved Den internationale Domstol efter mandataftalens